

⁶⁶ B. Verbeek ofm., M. Heijer ofm., *Drie eeuwen klooster en gymnasium van Megen*, Amsterdam 1946, 227-230; Galama, 'Latijnse school Megen', 78; J.A. de Kok ofm., *Acht eeuwen minderbroeders in Nederland. Een oriëntatie*, Hilversum 2007, 261-277.

⁶⁷ Kraaijvangers officiële aanstellingsacte als vicarius, getekend door de provinciaal J.J. Odendaal, dateert waarschijnlijk – Poolman verhaspelt de chronologie – van 6 maart 1842; *Onze Pater*, 42-43, 49-50, 253. Zie voor A. Loonen (1786-1857): De Boer, *Ledenlijst minderbroeders*, no. 4845; Galama, 'Latijnse school Megen', 36; Dalm. van Heel ofm., 'De minderbroeders te Nijmegen' II, in: *Bijdragen geschiedenis Minderbroeders XV* (1954), 359-413, m.n. 390, 409.

⁶⁸ Dalm. van Heel ofm., 'Kloostervrees te Rotterdam', in: *Haarlemsche bijdragen*. (...) 54 (1937), 351-365, m.n. 364-365. De officiële stukken uit de jaren 1854-1857 laten niets blijken van beïnvloeding van de besluitvorming door de affaire-Kraaijvanger; Archief van het Ministerie voor de Rooms-Katholieke eredienst, inv. nr. 1262; NA.

Aanvankelijk heeft Kraaijvanger – Poolman heeft dat waarschijnlijk nooit begrepen – zelf deel uitgemaakt van de brede herstelbeweging die na 1840 op gang kwam. De Nederlandse minderbroeders probeerden na de afscheiding van België en het daarmee samenhangende verlies van St. Truiden de hun resterende kloosters in Weert en Megen op te bouwen. Voordat op 6 juli 1842 een groep van 23 kloosterlingen uit St. Truiden naar Megen kwam, was laatstgenoemde vestiging tengevolge van allerlei beperkende wetgeving uit het verleden zeer vervallen. Afgezien van de prefect van de aan het klooster verbonden Latijnse school en mogelijk enkele broeders, woonden er slechts drie paters: de praeses, zijn vicarius Antonius Loonen, tevens leraar aan de school, en nog een andere leraar. Kraaijvanger moet behoord hebben tot de groep die vers bloed bracht.⁶⁶ Hij verving de 55-jarige Loonen, die begin 1842 overste was geworden in de minderbroedersstatie te Nijmegen; voorzover na te gaan heeft Kraaijvanger echter niet gedoceerd.⁶⁷

Het 'klooster' te Crooswijk was een bijzonder geval. In feite betrof het een vijftal franciscanen die in een zgn. hospitium, dat in 1841 van start was gegaan, samenleefden op de hofstede Groenendaal. De gemeenschap was van meet af aan in strijd gewikkeld met de overheid. Een aanvraag om de huiskapel voor de katholieke Crooswijkers te mogen openstellen, zodat deze niet langer naar Rotterdam behoeften te trekken, werd vanwege de aanwezige 'kloosterlijke vereeniging' in 1844 afgewezen. Willem II mocht dan in 1840 de zieltogende kloostergemeenschappen toestemming hebben gegeven om weer novicen op te nemen, hij en zijn ministers wensten geen nieuwe kloostervestigingen, zeker niet in Holland. Toen de eigenaresse van Groenendaal in 1854 stierf en het geheel van huis, tuin en bos aan de Rotterdamse franciscanenparochie naliet, op voorwaarde dat deze de kapeldiensten op Groenendaal in stand zou houden, deed zich een nieuwe kans voor. De minister van rooms-katholieke eredienst gaf de betreffende pastoor echter geen toestemming dit legaat te aanvaarden. Als officiële reden werd opgegeven dat het verstrekken van een dergelijke machtiging zou indruisen tegen de koninklijke beschikking van 1844, omdat de omstreden groep geestelijken nog steeds op het terrein aanwezig was. Gezien de datum van het besluit – 29 januari 1857 – valt echter niet uit te sluiten dat de affaire-Kraaijvanger de doorslag heeft gegeven. Als dat laatste inderdaad zo zou zijn, dan zou 'Onze Pater' onbedoeld de aanzet hebben gegeven tot de opheffing van hospitium Crooswijk in 1863.⁶⁸

Terugblik IV: de persoon Kraaijvanger

Wie Kraaijvanger precies geweest moge zijn, één ding is duidelijk: de man is gemengeld tussen de twee confessies die elkaar in het